

CHỈ SỐ HIỆU QUẢ QUẢN TRỊ VÀ HÀNH CHÍNH CÔNG CẤP TỈNH

Xu thế biến đổi ở cấp quốc gia giai đoạn 2011-2014

Chỉ số Hiệu quả quản trị và hành chính công cấp tỉnh ở Việt Nam (Chỉ số PAPI) được thực hiện trên phạm vi toàn quốc từ năm 2011. Kết quả khảo sát năm 2014 một lần nữa cho thấy mức độ ổn định của PAPI, qua đó thể hiện độ tin cậy của các thước đo. Điểm số của năm trong sáu lĩnh vực nội dung PAPI đo lường (bao gồm: 'tham gia của người dân ở cấp cơ sở; công khai, minh bạch; trách nhiệm giải trình với người dân; kiểm soát tham nhũng trong khu vực công; thủ tục hành chính công; và cung ứng dịch vụ công) có mức thay đổi dưới 2% so với năm 2013.

Chất lượng huy động người dân tham gia vào đời sống chính trị và công cuộc phát triển ở địa phương có xu hướng giảm tương đối mạnh, trong đó chỉ số nội dung thành phần 'cơ hội tham gia' có mức giảm về điểm lớn nhất. Trước thềm các cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội và Hội đồng Nhân dân cho nhiệm kỳ 2016-2020, các nhà hoạch định chính sách cần thực hiện các biện pháp thúc đẩy sự tham gia bằng việc tạo điều kiện để tiếng nói và nguyện vọng của người dân được lắng nghe đồng thời tạo cơ chế để họ chủ động tham gia vào đời sống chính trị ở cơ sở.

Đánh giá của người dân về điều kiện kinh tế hộ gia đình

Khảo sát PAPI năm 2014 tiếp tục nghiên cứu mức độ hài lòng của người dân với điều kiện kinh tế hộ gia đình. Phát hiện nghiên cứu cho thấy người dân nhìn chung hài lòng với điều kiện kinh tế hộ gia đình hiện nay của họ. Về điều kiện kinh tế hiện nay của gia đình, hơn 60% cho rằng có gia tăng hơn so với 5 năm trước, và hơn 65% cho rằng điều kiện kinh tế hộ gia đình họ sẽ tốt hơn lên trong 5 năm tới. Đáng chú ý nhất là những người là đồng bào dân tộc thiểu số có xu hướng đánh giá thấp điều kiện kinh tế hộ hiện nay so với 5 năm trước cũng như viễn cảnh trong 5 năm tới so với người dân tộc Kinh.

Tập quán tham nhũng trong khu vực công

Một trong những mảng vấn đề quan trọng nhất của khảo sát PAPI là những chỉ báo về tình hình tham nhũng và mức độ phổ biến và nghiêm trọng của những tập quán tham nhũng ở Việt Nam. Đánh giá của người dân về hiện trạng tham nhũng trong khu vực công cho thấy hiệu quả kiểm soát tham nhũng của các cấp chính quyền ít có chuyển biến tích cực, và trong một số lĩnh vực mức độ những nhiễu, vòi vĩnh có xu hướng gia tăng. Tỷ lệ người dân cho rằng tham nhũng và hối lộ tồn tại ở cấp chính quyền địa phương, trong một số dịch vụ hành chính công và dịch vụ công căn bản tăng lên. Hiện tượng phải đưa 'lót tay' để xin được việc làm trong cơ quan nhà nước dường như nổi cộm nhất, bởi có tới gần 50% số người được hỏi trên toàn quốc cho rằng có hiện đó ở địa phương nơi họ sinh sống.

Khảo sát PAPI năm 2014 tiếp tục đo lường trải nghiệm của người dân với các hành vi vòi vĩnh của cán bộ, công chức khi đi làm các dịch vụ công như xin cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất (CNQSDĐ) và dịch vụ chăm sóc sức khỏe, dịch vụ giáo dục tiểu học công lập. Kết quả khảo sát cho thấy khoảng 24% số người xin cấp giấy CNQSDĐ đã phải chi trả thêm ngoài quy định để nhận được kết quả trong năm 2014. Để được phục vụ tốt hơn ở bệnh viện công lập tuyến huyện, khoảng 12% người bệnh hoặc người nhà bệnh nhân đã phải chi tiền bồi dưỡng thêm cho cán bộ y tế. Để con em nhận được sự quan tâm tới chất lượng học tập ở trường tiểu học, có tới 30% số phụ huynh phải 'bồi dưỡng thêm' cho giáo viên. Tất cả những con số này cho thấy xu hướng gia tăng hiện tượng tham nhũng vặt so với các tỉ lệ tương ứng trong năm 2012 (17% số người xin cấp giấy CNQSDĐ, 10% số người sử dụng dịch vụ bệnh viện công lập tuyến huyện, và 12% số người có con em học tiểu học).

Với hiện trạng tham nhũng vặt và những nhiễu tồn tại lâu nay, các cấp chính quyền cần tiếp tục thực hiện các biện pháp đã đề ra trong thực tiễn để kiểm soát tham nhũng tốt hơn.

Công khai thông tin đất đai và đền bù thu hồi đất

Với việc Luật đất đai sửa đổi năm 2013 chính thức có hiệu lực vào giữa năm 2014 và do đất đai luôn là một trong những vấn đề ‘nóng’ ở Việt Nam, khảo sát PAPI năm 2014 đã đưa thêm một số câu hỏi về tính công bằng của chính sách đền bù thu hồi đất của nhà nước bên cạnh những câu hỏi sẵn có về công khai thông tin đất đai. Kết quả khảo sát năm 2014 cho thấy tỉ lệ người dân cho biết hộ gia đình bị thu hồi đất ít hơn so với tỉ lệ đo được ở những năm trước: khoảng 5% số người được hỏi cho biết hộ gia đình họ hoặc người dân trong cùng xã/phường/thị trấn bị thu hồi đất trong năm 2014. Số người trả lời cho biết cho biết gia đình họ bị thu hồi đất tập trung nhiều ở vùng Tây Bắc. Tỉ lệ người dân ở các vùng phía Nam, trong đó có vùng Đồng bằng sông Cửu Long, vùng Đông Nam Bộ và vùng Nam Trung Bộ cho biết gia đình hay người dân cùng khu dân cư bị thu hồi đất thấp hơn.

Có thể giải thích hiện tượng số hộ gia đình bị thu hồi đất giảm trong năm 2014 là do Luật đất đai sửa đổi năm 2013 đặt ra những quy định chặt chẽ hơn yêu cầu cán bộ địa phương phải tuân thủ khi thực hiện việc thu hồi đất, và những yêu cầu đó đang phát huy tác dụng. Một nguyên nhân khác mang tính suy đoán nhiều hơn, đó là cán bộ chính quyền muốn tránh gây bất bình trong công chúng để chuẩn bị cho việc thay đổi lãnh đạo sau Đại hội Đảng sắp tới bằng việc tạm dừng thu hồi đất đai cho các dự án của nhà nước.

Về việc thực hiện chính sách đền bù của chính quyền địa phương, phần lớn số người dân mất đất cho biết họ nhận được đền bù bằng tiền mặt. Song cũng có tới hơn 20% những người cho biết gia đình họ bị mất đất nhưng không nhận được đền bù bằng bất kỳ hình thức nào. Chỉ có 36% những người được hỏi cho biết hộ gia đình bị mất đất trong năm 2014 cho biết giá đền bù đất nhận được xấp xỉ giá thị trường. Tỉ lệ này tăng lên đến 50% khi người dân đánh giá về giá trị đền bù cho người dân trong xã/phường bị mất đất.

Có lẽ còn quá sớm để nhận định hiện tượng tỉ lệ hộ gia đình bị thu hồi đất giảm là do hiệu ứng của Luật Đất đai sửa đổi năm 2013. Song, nhiều hộ bị thu hồi đất không hài lòng về việc giá đền bù đất của chính quyền địa phương không tương xứng với giá thị trường, và điều này cần được các cấp chính quyền quan tâm giải quyết.

Bình đẳng trong thụ hưởng từ quản trị và hành chính công cấp tỉnh

Kết quả phân tích dữ liệu PAPI năm 2014 cho thấy, có sự khác biệt về đánh giá của người dân trong cùng một đơn vị tỉnh/thành phố, và qua đó có thể diễn giải sự khác biệt lớn về hiệu quả quản trị và hành chính công ngay trong một địa phương. Tại một số địa phương, trải nghiệm của người dân ở cùng một khu vực hành chính ít có sự khác biệt. Song ở nhiều địa phương khác, sự khác biệt trong trải nghiệm giữa từng người dân sống cùng địa bàn lớn đến mức dường như người dân đang trải nghiệm những hệ thống chính quyền, hệ thống hành chính và dịch vụ công thuộc những đẳng cấp khác nhau. Trong năm 2014, Vĩnh Long, Long An và Bình Dương là những điển hình nổi bật trong việc duy trì mức độ bình đẳng trong cung ứng dịch vụ công tới người dân. Cao Bằng, Ninh Thuận, Điện Biên và Quảng Ngãi thuộc về nhóm ít bình đẳng nhất.

***

Chỉ số Hiệu quả quản trị và hành chính công cấp tỉnh (PAPI) là công cụ giám sát thực thi chính sách, phản ánh ý kiến đánh giá và mức độ hài lòng của người dân về hiệu quả điều hành, quản lý nhà nước và cung ứng dịch vụ công của bộ máy chính quyền các cấp.

Chỉ số PAPI đo lường sáu lĩnh vực nội dung, bao gồm: tham gia của người dân ở cấp cơ sở; công khai, minh bạch; trách nhiệm giải trình với người dân; kiểm soát tham nhũng trong khu vực công; thủ tục hành chính công; và cung ứng dịch vụ công. Từ năm 2011 đến nay, khảo sát PAPI được thực hiện thường niên trên phạm vi toàn quốc. Báo cáo Chỉ số PAPI năm 2014 tổng hợp ý kiến của hơn 13.500 người dân được chọn mẫu ngẫu nhiên trên toàn quốc.

Chỉ số Hiệu quả Quản trị và Hành chính công cấp tỉnh ở Việt Nam (PAPI) là kết quả nghiên cứu chung của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp từ trung ương đến địa phương, Trung tâm Nghiên cứu Phát triển và Hỗ trợ Cộng đồng thuộc Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam và Chương trình Phát triển Liên Hợp quốc tại Việt Nam. Cơ quan Hợp tác và Phát triển Thụy Sĩ và Chương trình Phát triển Liên Hợp quốc (UNDP) đồng tài trợ cho nghiên cứu xây dựng chỉ số PAPI từ năm 2011 đến nay.

Truy cập www.papi.vn để xem Báo cáo PAPI 2014, kết quả phân tích và tổng hợp của từng tỉnh/thành phố và dữ liệu đến cấp chỉ số nội dung thành phần cùng nhiều thông tin khác.